

Datum
21 december 2004

Ons kenmerk
2004-000030972

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Inlichtingen
R.J.M. Brinkman
T 070 426 6267
F 070 426 7631

Uw kenmerk

Blad
1 van 2

Aantal bijlagen
2

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

Provinciale Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE	
No.:	2004 0 18741
ingek.:	23 DEC 2004
Class nr.:	
TE BEH. DOOR:	SG

Onderwerp
Begroting 2005 Drenthe

Inleiding

Voor de begroting 2004 zond ik u op 17 december 2003 (IFLO2003/85604) een brief waarin de toezichtvorm voor dat begrotingsjaar werd meegedeeld. Daarnaast ontvingen zowel u als Gedeputeerde Staten van uw provincie op 16 februari 2004 (IFLO2004/54733) een toezichtbrief met de overige toezichtbevindingen. Voor de begroting 2005 zend ik u nu één brief, waarin naast de toezichtvorm ook belangrijke overige toezichtbevindingen aan de orde worden gesteld.

Daarnaast zend ik Gedeputeerde Staten van uw provincie een brief waarin uitgebreid wordt ingegaan op de overige toezichtbevindingen, waaronder de resultaten van twee variabele onderzoeken (onderhoud kapitaalgoederen en grondbeleid). Een afschrift van die brief treft u hierbij aan.

der
inlage || Tevens zend ik u hierbij een exemplaar van de BZK-publicatie *De provinciale financiën 2004, een interprovinciale vergelijking*.

Begroting 2005

Op 11 november 2004 heb ik de begroting van uw provincie voor het dienstjaar 2005 ontvangen. Ik ben van mening dat voor het jaar 2005 kan worden volstaan met de repressieve toezichtvorm, omdat uw begroting materieel in evenwicht is.

Tevens heb ik vastgesteld dat de rekening over het jaar 2003 sluit met een positief saldo. Daarnaast heb ik geconstateerd dat de begroting van uw provincie, evenals die van de andere provincies, op hoofdlijnen voldoet aan de te stellen eisen van wet- en regelgeving.

In de eerdergenoemde brief die ik heden aan Gedeputeerde Staten van uw provincie heb verstuurd, heb ik aangegeven dat de begroting ten opzichte van het vorige jaar is verbeterd. Tevens wijs ik in die brief op het feit dat de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, evenals dat bij de andere provincies het geval is,

Datum
21 december 2004

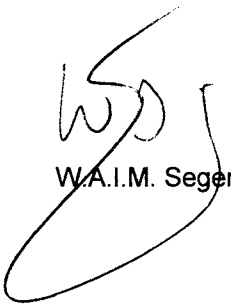
Ons kenmerk
2004-0000030972

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Blad
2 van 2

nog niet volledig voldoet aan alle daaraan te stellen wettelijke eisen. Verder is in die brief ingegaan op het feit dat het in de begroting opgenomen overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten niet volledig is.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,
Voor deze,
Het hoofd van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden,

W.A.I.M. Segers

Datum
21 december 2004

Ons kenmerk
2004-0000027993

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Inlichtingen
R.J.M. Brinkman
T 070 426 6267
F 070 426 7631

Uw kenmerk

Blad
1 van 5

Aantal bijlagen
4

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

Gedeputeerde Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen

Onderwerp
Begroting 2005 Drenthe

Geacht college,

Inleiding

Voor de begroting 2004 zond ik Provinciale Staten van uw provincie op 17 december 2003 (IFLO2003/85604) een brief waarin de toezichtvorm voor dat begrotingsjaar werd meegedeeld. Daarnaast ontvingen zowel u als Provinciale Staten op 16 februari 2004 (IFLO2004/54733) een toezichtbrief met de overige toezichtbevindingen. Voor de begroting 2005 zend ik Provinciale Staten van uw provincie nu één brief, waarin naast de toezichtvorm ook belangrijke overige toezichtbevindingen aan de orde worden gesteld. Een afschrift van deze brief treft u hierbij aan.

Daarnaast geef ik u in deze brief mijn uitgebreide toezichtbevindingen ten aanzien van de begroting. Het gaat hierbij, naast het op onderdelen niet voldoen aan wettelijke eisen, om aandachts- en mogelijke verbeterpunten die reeds ambtelijk met uw provincie zijn besproken. In dit ambtelijk overleg heeft ook afstemming plaatsgevonden over aan deze brief ten grondslag liggende feiten (hoor- en wederhoor).

In deze brief besteed ik achtereenvolgens aandacht aan het algemene beeld van de begroting 2005, waaronder de paragrafen, de uitkomsten van de variabele onderzoeken van het toezicht (onderhoud kapitaalgoederen en grondbeleid) en overige financieel beheeraspecten.

Tevens zend ik u hierbij een exemplaar van de BZK-publicatie *De provinciale financiën 2004, een interprovinciale vergelijking*.

Datum
21 december 2004

Ons kenmerk
2004-0000027993

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Blad
2 van 5

Begroting 2005

In de toezichtbrief over de begroting 2005 die ik heden aan Provinciale Staten van uw provincie heb gezonden heb ik bepaald dat voor dat begrotingsjaar de repressieve toezichtvorm van toepassing is. Dat betekent dat de begroting materieel in evenwicht is. Tevens heb ik geconstateerd dat de begroting van uw provincie, evenals die van de andere provincies, op hoofdlijnen voldoet aan de daaraan te stellen eisen van wet- en regelgeving.

Uw begroting is ten opzichte van het vorige jaar verbeterd. Ik merk wel op dat in het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten, ten onrechte, niet alle incidentele lasten en baten zijn opgenomen. Ik verzoek u er zorg voor te dragen dat dit bij de begroting 2006 wel het geval is.

Uitkomsten van de variabele onderdelen van het toezicht

In het kader van het toezicht worden jaarlijks enkele variabele onderzoeken uitgevoerd. Zoals in mijn brief van 13 augustus 2004 (IFLO2004/73830) aan u is aangegeven, is er in mijn toezichtprogramma een tweetal variabele onderzoeken opgenomen, namelijk onderhoud kapitaalgoederen en grondbeleid. Hieronder ga ik in op de uitkomsten van deze onderzoeken.

Variabel onderzoek onderhoud kapitaalgoederen

Het variabel onderzoek onderhoud kapitaalgoederen is een zelfstandig door mij gekozen onderwerp. Vooraf zijn de provincies geïnformeerd over het onderzoek en zijn de toetspunten als bijlage bij bovenvermelde brief van 13 augustus 2004 aan u toegezonden. Het onderzoek heeft betrekking op de in de begroting 2005 opgenomen paragraaf onderhoud kapitaalgoederen en, voorzover nodig voor het totale beeld van de provincies, de nota's kapitaalgoederen. Zoals toegelicht tijdens de werkbezoeken is het variabele onderzoek onderhoud kapitaalgoederen voor tweederde gebaseerd op de in het huidige Gemeenschappelijke Minimum Beleidskader Toezicht (GMBK) opgenomen wettelijke vereisten en algemene en specifieke toetspunten en voor eenderde op aanvullende toetspunten/criteria. Hieronder volgen de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek. Voor een uitgebreid overzicht van de uitkomsten wordt verwezen naar bijlage 1.

Uit het onderzoek is gebleken dat de paragrafen onderhoud kapitaalgoederen van de provincies nog niet geheel voldoen aan de wettelijke vereisten. Daarbij moet worden bedacht dat dit het tweede jaar is dat de paragrafen in de begroting zijn opgenomen. Hoewel de paragrafen aan informatiewaarde hebben gewonnen, is er op onderdelen nog verdere verbetering mogelijk (groeitraject). De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de begroting 2005 van uw provincie voldoet niet (geheel) aan de wettelijke vereisten, omdat de beleidskaders niet in de paragraaf zijn opgenomen. Ik heb wel geconstateerd dat in het programma 3.1 "Beheer en onderhoud" de beleidskaders voor wegen en kanalen zijn opgenomen.

Datum
21 december 2004

Ons kenmerk
2004-0000027993

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Blad
3 van 5

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat bij de provincies het in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen opgenomen beleidskader voor het onderhoud van de kapitaalgoederen nog niet erg concreet is. Dat geldt ook voor uw provincie. Ik geef u in overweging in het beleidskader aan te geven wat u wilt bereiken (ambities, doelstellingen), wat u daarvoor gaat doen en wat dat gaat kosten (de zogenoemde WWW-vragen). Het zou aanbeveling verdienen de doelstellingen zodanig te formuleren dat duidelijk wordt welk kwaliteitsniveau per categorie van de kapitaalgoederen u nastreeft. In dit verband merk ik voor de volledigheid op dat in 2005 een (nieuwe) handreiking voor de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen beschikbaar zal komen.

In artikel 22, lid 1, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat: "De meerjarenraming bevat een raming van de financiële gevolgen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar, waaronder de baten en lasten van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen". In dit verband is het ook nuttig inzicht te hebben in het meerjarig beeld van de onderhoudslasten. Ik beveel aan om de meerjarige onderhoudslasten per categorie van de kapitaalgoederen ook in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen te presenteren, gebaseerd op actuele onderhoudsplannen. Vier provincies, waaronder uw provincie, geven in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (of de nota) het meerjarige financiële beslag weer. Bij acht provincies blijkt uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen dat er voor de (meeste) soorten kapitaalgoederen actuele beheerplannen aanwezig zijn. Door deze onderhoudsplannen regelmatig te actualiseren, op basis van inspecties, kan ook inzicht worden verkregen in het eventuele achterstallig onderhoud.

Het variabele onderzoek had mede tot doel te inventariseren in hoeverre er door provincies bij het onderhoud van kapitaalgoederen gebruik wordt gemaakt van het instrument publiek private samenwerking (PPS). Uit het onderzoek blijkt dat bij 11 van de 12 provincies hierover geen informatie is te vinden in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de begroting 2005. Voorzover er toch gebruik wordt gemaakt van PPS-constructies zou de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen aan informatiewaarde winnen door hierin de informatie over PPS-constructies op te nemen.

Variabel onderzoek grondbeleid

Met de provinciale toezichthouders op de gemeenten is voor 2004 afgesproken onderzoek uit te voeren naar een gemeenschappelijk onderwerp, namelijk het grondbeleid, inclusief PPS. Uitgangspunt voor het onderzoek zijn de paragrafen grondbeleid zoals die in de begrotingen 2005 zijn opgenomen en, voorzover nodig voor het totale beeld van de provincies, de nota's grondbeleid. In 2005 volgt nog een tweede fase van dit onderzoek, gericht op de rekening 2004 in relatie tot het begrotingsbeeld.

Datum
21 december 2004

Ons kenmerk
2004-0000027993

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Blad
4 van 5

Hieronder volgen de uitkomsten van het (eerste deel van het) onderzoek, voorzover het de provincies betreft. Voor een uitgebreid overzicht van de resultaten van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 2.

Geen enkele provincie heeft zelf grond in exploitatie. Daarom zijn drie van de vijf aan de paragraaf grondbeleid gestelde wettelijke eisen veelal niet van toepassing en is de paragraaf daarom beperkt van omvang. Uit het onderzoek is gebleken dat 10 van de 12 provincies een paragraaf grondbeleid hebben die voldoet aan de wettelijke eisen. Van deze 10 provincies is er één die in de paragraaf grondbeleid aandacht besteedt aan PPS.

Uw provincie heeft geen paragraaf grondbeleid opgenomen in de begroting. De directe activiteiten van de provincies op het gebied van grond beperken zich vaak tot de aanschaf van gronden voor de aanleg van wegen, waterwegen en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden (strategische aankopen). Gelet hierop concludeer ik dat iedere provincie tenminste een (korte) paragraaf grondbeleid in haar begroting dient op te nemen, waarin in ieder geval een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's, die zijn opgenomen in de begroting, is verwoord. Ambtelijk is mij medegedeeld dat er bij uw provincie geen sprake is van het aanschaffen van gronden. In dat geval is het ontbreken van een dergelijke paragraaf in de begroting logisch.

Er is een aantal provincies dat aangeeft voornemens te zijn een actiever grondbeleid te gaan voeren. Overigens betekent dit niet dat zij zelf een grondexploitatie gaan opzetten. In een aantal gevallen heeft dit vorm gekregen door deel te nemen aan een gemeenschappelijke regeling op dit terrein of betreft het voorfinanciering van aankopen door derden. In het geval daadwerkelijk gekozen zal worden voor een actiever grondbeleid zal dat uiteraard tot uitdrukking moeten komen in de paragraaf grondbeleid. Uw provincie voert geen actief grondbeleid.

Overige financiële beheeraspecten

Op het terrein van het financiële beheer en de bedrijfsvoering signaleert de accountant een aantal knelpunten en geeft hierover adviezen. Ik constateer dat u deze adviezen onderschrijft en toezegt hieraan door verbetermaatregelen gevolg te geven.

Tot slot

Ik ontvang graag vóór 1 maart 2005 uw reactie op het gestelde in deze brief.

Datum
21 december 2004

Ons kenmerk
2004-0000027993

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Blad
4 van 5

Hieronder volgen de uitkomsten van het (eerste deel van het) onderzoek, voorzover het de provincies betreft. Voor een uitgebreid overzicht van de resultaten van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 2.

Geen enkele provincie heeft zelf grond in exploitatie. Daarom zijn drie van de vijf aan de paragraaf grondbeleid gestelde wettelijke eisen veelal niet van toepassing en is de paragraaf daarom beperkt van omvang. Uit het onderzoek is gebleken dat 10 van de 12 provincies een paragraaf grondbeleid hebben die voldoet aan de wettelijke eisen. Van deze 10 provincies is er één die in de paragraaf grondbeleid aandacht besteedt aan PPS.

Uw provincie heeft geen paragraaf grondbeleid opgenomen in de begroting. De directe activiteiten van de provincies op het gebied van grond beperken zich vaak tot de aanschaf van gronden voor de aanleg van wegen, waterwegen en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden (strategische aankopen). Gelet hierop concludeer ik dat iedere provincie tenminste een (korte) paragraaf grondbeleid in haar begroting dient op te nemen, waarin in ieder geval een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's, die zijn opgenomen in de begroting, is verwoord. Ambtelijk is mij medegedeeld dat er bij uw provincie geen sprake is van het aanschaffen van gronden. In dat geval is het ontbreken van een dergelijke paragraaf in de begroting logisch.

Er is een aantal provincies dat aangeeft voornemens te zijn een actiever grondbeleid te gaan voeren. Overigens betekent dit niet dat zij zelf een grondexploitatie gaan opzetten. In een aantal gevallen heeft dit vorm gekregen door deel te nemen aan een gemeenschappelijke regeling op dit terrein of betreft het voorfinanciering van aankopen door derden. In het geval daadwerkelijk gekozen zal worden voor een actiever grondbeleid zal dat uiteraard tot uitdrukking moeten komen in de paragraaf grondbeleid. Uw provincie voert geen actief grondbeleid.

Overige financiële beheeraspecten

Op het terrein van het financiële beheer en de bedrijfsvoering signaleert de accountant een aantal knelpunten en geeft hierover adviezen. Ik constateer dat u deze adviezen onderschrijft en toezegt hieraan door verbetermaatregelen gevolg te geven.

Tot slot

Ik ontvang graag vóór 1 maart 2005 uw reactie op het gestelde in deze brief.

Datum
21 december 2004

Ons kenmerk
2004-0000027993

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

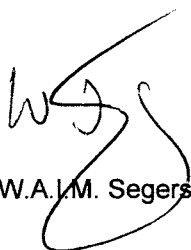
Blad
5 van 5

Een afschrift van deze brief heb ik heden aan Provinciale Staten gezonden.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

Voor deze,

Het hoofd van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden,

W.A.L.M. Segers

Variabel onderzoek onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Jaarlijks wordt door BZK in het kader van het toezicht op de provincies naast een gemeenschappelijk met de provinciale toezichthouders te kiezen onderwerp een eigen variabel onderzoek uitgevoerd. Voor 2004 is gekozen voor het onderwerp onderhoud kapitaalgoederen. Het onderzoek is in het najaar van 2004 uitgevoerd.

Achtergrond

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat in de begroting in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, waaronder het onderhoud van kapitaalgoederen. Omdat kapitaalgoederen een relatief groot beslag leggen op de provinciale begroting en de met de beleidsbeslissingen gepaard gaande uitgaven voor meerdere jaren vastliggen, is het van belang dat de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen een goed inzicht geeft in de stand van zaken en de meerjarige ontwikkelingen met betrekking tot de kapitaalgoederen.

Aanpak van het onderzoek

Uitgangspunt voor het onderzoek zijn de in het Gemeenschappelijk Minimum Beleidskader Toezicht (GMBK) opgenomen toetspunten, zoals vastgesteld op 5 juni 2003 door de gezamenlijke toezichthouders op provincies en gemeenten. De in het GMBK opgenomen toetspunten zijn onderverdeeld in wettelijke vereisten en algemene en specifieke toetspunten. In het kader van het variabele onderzoek zijn de in het GMBK vastgelegde toetspunten opnieuw geformuleerd en zoveel mogelijk samengevoegd, waarbij het wezen van de toetspunten overeind is gebleven. Daarbij is zoveel mogelijk onderscheid gemaakt tussen de verschillende categorieën kapitaalgoederen. Daarnaast zijn voor een nadere uitwerking van de toetspunten en ter verkrijging van inzicht in het toepassen van het instrument Publiek Private Samenwerking (PPS) enkele aanvullende vragen opgenomen. Basis voor het onderzoek zijn de in de provinciale begrotingen voor 2005 opgenomen paragrafen onderhoud kapitaalgoederen en –voorzover noodzakelijk voor het totale beeld van de provincies- de achterliggende nota's onderhoud kapitaalgoederen. Het onderzoek is uitgevoerd door middel van desk research in het najaar van 2004. De uitkomsten van het onderzoek zijn voorgelegd aan de provincies ter afstemming van de feiten.

Uitkomsten van het onderzoek

Geen enkele provincie heeft een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die volledig voldoet aan de wettelijke vereisten.

Tien provincies geven in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen inzicht in het ambitieniveau voor de verschillende kapitaalgoederen. De ambitieniveaus zijn voor geen enkele provincie voor alle categorieën kapitaalgoederen concreet, meetbaar omschreven. Slechts vijf provincies geven, in ieder geval voor de wegen, ook het bij het ambitieniveau behorende kwaliteitsniveau aan. Eén provincie geeft voor alle van toepassing zijnde categorieën kapitaalgoederen het kwaliteitsniveau aan.

Bij acht provincies blijkt uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen dat er voor de (meeste) soorten kapitaalgoederen actuele beheerplannen aanwezig zijn. Bij zes provincies blijkt uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen dat het ambitieniveau voor de verschillende soorten kapitaalgoederen (en dus de beheerplannen) voor een aantal kapitaalgoederen volledig is doorvertaald naar de financiële begroting.

Vier provincies geven in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (of de nota) het meerjarige financiële beslag weer. Een vergelijking met de uitkomsten van de voorgaande rekening/begroting voor de enkele soorten kapitaalgoederen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt door drie provincies gemaakt.

Bij drie provincies blijkt duidelijk uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen welke reserves en voorzieningen voor de verschillende soorten kapitaalgoederen zijn ingesteld. Vier provincies geven voor de gebouwen aan wat de jaarlijkse dotatie aan reserves en voorzieningen is. Vijf provincies vermelden in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen voor een aantal categorieën kapitaalgoederen de omvang van de reserves en voorzieningen voor de wegen en/of de gebouwen.

Zeven provincies geven in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen aan dat er voor bepaalde categorieën kapitaalgoederen sprake is van onderhoudsachterstand. Drie provincies kwantificeren de onderhoudsachterstand voor de wegen. Eén provincie geeft de relatieve omvang van de onderhoudsachterstand aan. Zeven provincies hebben bij het bepalen van het ambitieniveau de beginsituatie in kaart gebracht. Dit is voornamelijk gebeurd voor de wegen en de gebouwen. Drie provincies geven de reden voor de onderhoudsachterstand aan. Bij drie provincies is er een plan van aanpak om de onderhoudsachterstand weg te werken. In twee gevallen is (meerjarig) voor de wegen aangegeven welke kosten hiermee gemoeid zijn.

Door één provincie wordt in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen melding gemaakt van PPS-constructies. Het gaat hier om de aanleg van wegen. Aangegeven is dat er duidelijke afspraken zijn gemaakt tussen de partners over de verantwoordelijkheidsverdeling en de verdeling van de risico's.

Opmerkingen in de toezichtbrieven naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek

In de toezichtbrieven zijn de belangrijkste uitkomsten/conclusies van het variabele onderzoek onderhoud kapitaalgoederen opgenomen.

Ten aanzien van de wettelijke vereisten is in alle brieven de conclusie opgenomen dat de paragrafen onderhoud kapitaalgoederen nog niet geheel voldoen aan de wettelijke vereisten. Daarbij moet bedacht worden dat er sprake is van een groeitraject. In de desbetreffende toezichtbrieven is aandacht gevraagd voor de tekortkomingen.

In alle brieven is aandacht gevraagd voor het concretiseren van het beleidskader voor het onderhoud van kapitaalgoederen. In overweging is gegeven in het beleidskader helder in te gaan op de vragen wat wil de provincie bereiken (ambities, doelstellingen), wat gaat daarvoor gedaan worden en wat gaat dat kosten (zogenoemde WWW-vragen). Aanbevolen is om de doelstellingen zodanig te formuleren dat duidelijk wordt welk kwaliteitsniveau per categorie van kapitaalgoederen wordt nagestreefd.

Om inzicht te verkrijgen in het meerjarige beeld van de onderhoudslasten is, waar van toepassing, in de brieven aanbevolen om de meerjarige onderhoudslasten per categorie van de kapitaalgoederen ook in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen te presenteren, gebaseerd op actuele onderhoudsplannen. Door deze onderhoudsplannen regelmatig te actualiseren, op basis van inspecties, kan ook inzicht worden verkregen in het eventuele achterstallige onderhoud.

Variabel onderzoek 2004

[illegible]

[illegible]

	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeealand	Zuid-Holland
17 Wordt in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (of de nota) aangegeven welke reserves en voorzieningen zijn ingestaan voor?												
a. wege(n)?	ja	ja	neen	neen	niet in par. wel in bijlage bij begroting	neen	neen	neen	neen	ja	neen	neen
b. roolring?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c. water?	ja	ja	neen	nvt	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
d. groen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
e. gebouwen?	ja	ja	neen	nvt	ja	ja	neen	neen	ja	ja	neen	nvt
f. andere kapitaalgoederen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	ja	neen	neen
18 Wordt in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (of de nota) vermeld wat de jaarlijkse dotaties zijn aan de reserves en voorzieningen voor?												
a. wege(n)?	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
b. roolring?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c. water?	neen	neen	neen	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
d. groen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	neen	neen	nvt	nvt	neen	neen
e. gebouwen?	ja	ja	neen	neen	ja	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
f. andere kapitaalgoederen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
19 Wordt in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (of de nota) vermeld wat de omvang is van de reserves en voorzieningen voor?												
a. wege(n)?	ja	ja	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
b. roolring?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c. water?	ja	ja	neen	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
d. groen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	nvt	neen	neen
e. gebouwen?	ja	ja	neen	neen	ja	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
f. andere kapitaalgoederen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
20 Blijkt uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (of de nota) of er sprake is van een onderhoudsachterstand voor?												
a. wege(n)?	neen	neen	ja	ja	neen	ja	ja	ja	neen	neen	neen	neen
b. roolring?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c. water?	neen	neen	neen	nvt	neen	neen	neen	neen	ja	neen	neen	neen
d. groen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	neen	neen	nvt	neen	neen	neen
e. gebouwen?	neen	neen	neen	ja	ja	neen	neen	neen	ja	neen	neen	neen
f. andere kapitaalgoederen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	ja	neen	ja	neen	neen	neen
21 Zo ja, blijkt uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (of de nota) of de onderhoudsachterstand is gekwantificeerd voor?												
a. wege(n)?	nvt	nvt	neen	neen	neen	ja	neen	ja	ja	nvt	nvt	nvt
b. roolring?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c. water?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	neen	nvt	ja	nvt	nvt	nvt
d. groen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
e. gebouwen?	nvt	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	nvt	ja	nvt	nvt	nvt
f. andere kapitaalgoederen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	ja	neen	ja	nvt	nvt	nvt
22 Zo ja, blijkt uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (of de nota) wat de relatieve omvang daarvan is voor?												
a. wege(n)?	nvt	nvt	neen	neen	neen	2 milj extra voor 4 jaar	neen	ja	neen	nvt	nvt	nvt
b. roolring?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c. water?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	geen	nvt	geen	nvt	nvt	nvt
d. groen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	geen	nvt	geen	nvt	nvt	nvt
e. gebouwen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	geen	nvt	geen	nvt	nvt	nvt
f. andere kapitaalgoederen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	geen	nvt	geen	nvt	nvt	nvt
Aanzullende toelichtingen												
23 Blijkt uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (of de nota) of bij het vaststellen van de ambities de beginnituutis in kaart is getrachtten aanzien van het onderhoud van de kapitaalgoederen (bijk door middel van een visuele inspectie) voor?												
a. wege(n)?	ja	ja	neen	neen	neen	neen	ja	neen	neen	ja	ja	neen
b. roolring?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c. water?	neen	ja	neen	nvt	neen	neen	geen	neen	nvt	neen	neen	neen
d. groen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	geen	neen	nvt	neen	neen	neen
e. gebouwen?	neen	ja	neen	neen	ja	neen	geen	geen	nvt	neen	neen	neen
f. andere kapitaalgoederen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	geen	geen	nvt	neen	neen	neen

	Drontia	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeiland	Zuid-Holland
24 Indien sprake is van een onderhoudsachterstand (achterstallig onderhoud) (zie ook vraag 17), is dan ook in de paragraaf onderhoud kapitaalgevoeren (of de nota) aangegeven wat daarvan de reden is voor:												
a wegen?	nvt	nvt	neen	ja	neen	neen	ja	ja	nvt	nvt	nvt	nvt
b riolering?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c water?	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
d groen?	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
e gebouwen?	nvt	nvt	nvt	nvt	ja	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
f andere kapitaalgevoeren?	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	ja	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
25 Indien sprake is van een onderhoudsachterstand (achterstallig onderhoud) (zie ook vraag 17) blijkt dan uit de paragraaf onderhoud kapitaalgevoeren (of de nota) of er een plan van aanpak is opgesteld om het achterstallig onderhoud op (korte) termijn weg:												
a wegen?	nvt	nvt	neen	neen	neen	ja	neen	ja	nvt	nvt	nvt	nvt
b riolering?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c water?	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
d groen?	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
e gebouwen?	nvt	nvt	nvt	nvt	ja	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
f andere kapitaalgevoeren?	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
26 Zo ja, is (meerjarig) aangegeven welke kosten hiernaas zijn genoemd voor:												
a wegen?	nvt	nvt	neen	neen	neen	ja	neen	ja	nvt	nvt	nvt	nvt
b riolering?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c water?	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
d groen?	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
e gebouwen?	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
f andere kapitaalgevoeren?	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
27 Zijn er in het accountsrapport over 2003 bevindingen opgenomen over de stand van zaken ten aanzien van de uitvoering van het onderhoud kapitaalgevoeren voor:												
a wegen?	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	ja	neen	neen	neen	neen
b riolering?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c water?	neen	neen	neen	nvt	neen	neen	neen	ja	neen	neen	neen	neen
d groen?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	ja	neen	neen	neen	neen	neen	neen
e gebouwen?	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	ja	neen	neen	neen	neen
f andere kapitaalgevoeren?	nvt	nvt	neen	nvt	neen	neen	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
28 Zo ja, is er in de reactie van GS op deze bevindingen adequaat gereageerd voor:												
a wegen?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	ja	nvt	nvt	nvt	nvt
b riolering?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	ja	nvt	nvt	nvt	nvt
c water?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	ja	nvt	nvt	nvt	nvt
d groen?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	ja	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
e gebouwen?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
f andere kapitaalgevoeren?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	ja	nvt	nvt	nvt	nvt
29 Blijkt uit de paragraaf onderhoud kapitaalgevoeren (of de nota) of bij het invullen in en het onderhoud van kapitaalgevoeren gebruik wordt gemaakt van PPS-constructies bij:												
a wegen?	neen	neen	nb	nb	neen	neen	ja	neen	neen	neen	neen	neen
b riolering?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c water?	neen	neen	nb	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
d groen?	nvt	nvt	nb	nvt	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
e gebouwen?	neen	neen	nb	nb	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
f andere kapitaalgevoeren?	nvt	nvt	nb	nb	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen	neen
30 Indien dit het geval is, dan in de paragraaf onderhoud kapitaalgevoeren (of de nota) aangegeven wat de oorzaken (financieel gezien) hiervan is voor:												
a wegen?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	neen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
b riolering?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
c water?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
d groen?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
e gebouwen?	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

[illegible]

Bijlage 2

Onderzoek naar de paragraaf Grondbeleid

(hoofdconclusies naar aanleiding van het variabel onderzoek grondbeleid)

Resultaten onderzoek

Geen enkele provincie heeft zelf grond in exploitatie. Daarom zijn drie van de vijf aan de paragraaf grondbeleid gestelde wettelijke eisen veelal niet van toepassing en is de paragraaf daarom beperkt van omvang. Uit het onderzoek is gebleken dat tien van de twaalf provincies een paragraaf grondbeleid heeft die voldoet aan de wettelijke eisen, voorzover van toepassing. Van deze tien provincies is er één die in de paragraaf grondbeleid aandacht besteedt aan PPS. De directe activiteiten van de provincies op het gebied van grond beperken zich vaak tot de aanschaf van gronden voor de aanleg van wegen, waterwegen en de ontwikkeling van natuur- en recreatie gebieden (strategische aankopen). De provincies Groningen, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland geven aan voornemens te zijn een actiever grondbeleid te gaan voeren. Overigens betekent dit niet dat zij zelf een grondexploitatie gaan opzetten. In een aantal gevallen heeft dit vorm gekregen door deel te nemen aan een gemeenschappelijke regeling op dit terrein of betreft het voorfinanciering van aankopen door derden.

De provincies Drenthe en Flevoland hebben geen paragraaf grondbeleid.

Conclusie

Geen enkele provincie heeft zelf grond in exploitatie. De activiteiten met betrekking tot de aankopen van grond beperken zich tot gronden voor de aanleg van wegen en natuur- en recreatiegebieden.

Variabel onderzoek 2004
paragraaf Grondbeleid

	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeeland	Zuid-Holland
Algemene beschouwingen 1) Is er een paragraaf in het grondbeleid opgenomen die voldoet aan de wettelijke vereisten?	neen		ja, voor zover van toepassing	ja, voor zover van toepassing	grotendeels	ja, voor zover van toepassing	ja, voor zover van toepassing	ja, voor zover van toepassing	ja, voor zover van toepassing	ja, voor zover van toepassing	ja, voor zover van toepassing	ja, voor zover van toepassing
2) Indien er geen paragraaf is of de paragraaf niet aan de wettelijke vereisten voldoet is er dan een nota grondbeleid waarin aandacht is besteed aan de wettelijke vereisten?	Provincie koopt zelf geen grond.	Provincie koopt zelf geen grond.	Er is geen Nota.	n.v.t.	Er wordt verwezen naar 4 relevante nota's.	Er is een Nota grondverwervingsbeleid van 2002.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Eind 2004 komt er een nota grondbeleid.
Specifieke beschouwingen												
3) Is inzicht gegeven in grondexploitatie die in exploitatie zijn?			neen	n.v.t.	neen (prv bevordert actief grondbeleid)	n.v.t. (er is geen grond in exploitatie; prv voert (nog) geen actief grondbeleid)	provincie beschikt over portefeuille strategische grondaankopen met vast budget	naar taakgebonden en anticiperende aankopen (prv overweegt actief grondbeleid te gaan voeren)	n.v.t. (er is geen grond in exploitatie)	n.v.t. (er is geen grond in exploitatie; prv overweegt actief grondbeleid te gaan voeren)	n.v.t. (er is geen grond in exploitatie)	n.v.t. (er is geen grond in exploitatie; prv wil actief grondbeleid gaan voeren; prv neemt deel in gem. reg. Grondbank)
4) Is inzicht gegeven in de exploitatie?			neen	n.v.t.	neen	uitgangspunt is budgetair neutraal	neen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
5) Is aandacht besteed aan de niet in exploitatie genomen gronden?	n.v.t.		ja	n.v.t.	neen	n.v.t.	neen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
6) Is aandacht besteed aan welke frequentie grondexploitatieberekening en worden herzien?			neen	n.v.t.	neen	ja, jaarlijks	neen	neen, niet relevant	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
7) Zijn er voor grondexploitatie met prognoseleerde tekorten voorzieningen getroffen?			n.v.t.	n.v.t.	neen	nu nog n.v.t., maar bij exploitatie zal een reserve worden gevormd	neen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	ja	n.v.t.
8) Wordt er afzonderlijk aandacht besteed aan PPS?			neen	n.v.t.	samenwerking met private partijen wordt genoemd.	neen, want provincie voert nog geen actief grondbeleid uit, en dus is ook PPS n.v.t.	neen	neen	neen	neen	neen	neen
9) Zijn de risico's op de grondexploitatie beschreven (bijv. marktonvervalsingen, PPS etc.)			neen	n.v.t.	neen	ja	neen	Risico's m.b.t. grondbeleid zijn beschreven.	neen	neen	neen	neen
10) Is aandacht besteed aan de risico's zijwonden afgedekt?			neen	n.v.t.	neen	ja	neen	ja	neen	neen	neen	neen
11) Is aandacht besteed aan de risico's zijwonden afgedekt?			neen	n.v.t.	neen	neen, niet in de paragraaf, wel in de Nota	neen	neen	neen	neen	neen	neen
12) Is aandacht besteed aan het beleid omtrent (tussentijdse) wijzigingen/vervalsingen en/of op welk moment de wist op het verlies wordt genomen?			neen	n.v.t.	neen	neen, want behoort niet tot de doelstellingen van het grondverwervingsfonds (zie Nota p. 5)	neen	n.v.t.	neen	neen	n.v.t.	neen
13) Is er, indien aanwezig, een relatie gelegd met de provinciale woningbouwprognose?			neen	n.v.t.	neen	neen	neen	n.v.t.	neen	neen	n.v.t.	neen